

Fematers erudits

Casto Escópico
i Frank Lasecca,
dos dels col·laboradors
més irreverents de
la cartellera valenciana
'Turia', han publicat
un llibre necessari.
'Basura reciclada'
recull les seues millors
aportacions
a "Fam de fem", la
secció de la cartellera
on aquests dos erudits
de la cultura-porqueria
disseccionen
setmanalment
els éssers més absurds
de l'univers rosa actual.
Humor, crítica irònica i
intel·ligència destructiva
omplen aquest volum.

Durant molt de temps, ells han funcionat com un sol home, amb una sagrada missió: traure la pornografia del gueto dels onanistes compulsius, i fer-la arribar a tothom a través de la seua crítica cinematogràfica no ortodoxa en la cartellera *Turia* de València. "La *Turia* ja es dedicava a fer crítiques de porno abans que ens n'encarregàrem nosaltres —diu Casto Escópico—, però disseccionava les pel·lis des d'un punt de vista més generalista, vull dir, com si foren pel·lícules normals; el que nosaltres vàrem fer és analitzar-les i valorar-les dins del seu gènere, tenint en compte les característiques que fan millor o pitjor una pel·lícula X, que res tenen a veure amb allò que es valora en un film no pornogràfic."

Els lectors *progres* de la *Turia*, la cartellera més veterana i políticament incorrecta de la ciutat, es trobaren amb un espill lúbric que normalitzava el seu *voyeurisme* més ocult. I va nàixer la llegenda: que si aquests crítics donaven puntuacions a les pel·lícules segons el nivell d'erecció que els provocaven; que, en realitat, eren amos de *sex-shops* camuflats; que eren "dos gais enamorats de les mingues" dels actors porno, i que per aquesta raó criticaven durament les pel·lícules de tall lèsbic... "Res d'això —diu Frank Lasecca—, som dels pocs comentaristes de cultura rosa-groga i coses per l'estil que no som homosexuals." "Ara bé —afegeix Casto—, és cert que, potser, transcendeixen massa a les nostres valoracions les preferències eròtiques personals; a mi no m'agraden les escenes lèsbiques, perquè les trobe avorrides, i potser això em fa ser parcial."

Escópico i Lasecca aconseguiren als anys vuitanta i noranta un objectiu que resultava impensable des dels anys setanta, quan la pornografia tenia abundants connotacions contraculturals. Convertiren el porno en matèria de diversió intel·lectual, d'una banda. De l'altra, connectaren amb tota una nova

generació jove de seguidors dels fènomenos culturals estrambòtics, que devoraren amb complicitat molt pop les seues crítiques X. I tot ho aconseguiren sense deixar de ser referència i orientació per al típic consumidor de porno, aquell que venera la masturbació ràpida i eficaç, i a qui tot el rotllo de la cultura alternativa li sona només a pedanteria i a excusa per parlar de sexe salvatge.

Aquest intens equilibri els va convertir en una parella-icona del periodisme valencià més... peculiar. I, molt prompte, hagueren de revelar la personalitat que s'amagava sota els pseudònims.

Es va saber així que Casto Escópico era Lluç Soler, col·laborador *sui generis* de diversos mitjans de comunicació (EL TEMPS, entre aquests). Frank Lasecca era Paco Gisbert, un altre multicol·laborador mediàtic (aquest setmanari també ha format part de la seua cartera professional), i, com Lluç, un erudit dels diferents vessants de la cultura-porqueria. Sobre el gènere carnal, cadascú ha escrit llibres propis on es poden detectar els matisos de la seua saviesa. "La nostra formació com a crítics de porno va resultar molt interessant —apunta Gisbert— perquè era pionera, consistia a aprendre d'un tema que ningú controlava; i resultava molt satisfactori comprovar que estàvem elaborant un tipus de periodisme de gènere que resultava innovador pel distanciament que l'autor duia a terme sobre l'objecte del qual escrivia: vull dir, que tractàvem el porno amb normalitat i diversió, no com una afició fanàtica o barroera."

Més enllà de la X. La luxúria pot arribar a esgotar no només des del punt de vista físic, sinó també creatiu. I, en certa manera, això els va passar a Soler i Gisbert, que, l'any 1995, varen entendre que les seues dots de carnissers estelars sobre les deixalles culturals podien aplicar-se al màxim contenidor de porqueria de l'era moderna: la televisió.

Mai no han abandonat la pornografia sexual, però entengueren que la major pornografia, és a dir, la gran exhibició d'obsenitat de l'era contemporània, es produeix a través dels raigs catòdics.

“Probablement –apunta Paco Gisbert– la retransmissió televisiva que va organitzar Nieves Herrero sobre el crim d'Alcàsser va ser el fet que va trencar tots els tabús i va fer oficial la utilització de la morbositat i la pornografia emocional com a reclam d'audiència. A partir d'aleshores –continua– aquest model ha anat redefinint-se, però sempre sobre l'exhibició desnaturalitzada dels sentiments, siguen de dolor o d'altre tipus.”

L'any 1995, quan el model televisiu dels *reality shows* més embafosos passava el relleu a la pesta de programes rosa, la cartellera *Turia* inaugura una secció: “Fam de fem.” Hi tenia cabuda l'anàlisi irònica d'aquest tipus de programació. El llibre *Basura reciclada* (que acaba de publicar Ediciones Trasmurantes) recull els millors articles que, des de l'any 1995 fins al 2000, Soler i Gisbert han escrit a la secció “Fam de fem” de la *Turia*. “La secció –explica Escópico– va tenir gran èxit ràpidament, i es va convertir en una part inevitable de la cartellera, en uns temps en què la premsa rosa passava de tractar els prínceps a tractar els delinqüents, dels palaus als jutjats de primera instància, de les sagues reials a les sagues de caradures i vividors.” Com en el seu tractament de la crítica de cinema porno, Escópico i Lasecca acceptaren el repte amb un discurs ple d'erudició documentada, però també ofegat d'ironia còmplix. “No ens creiem la televisió-porqueria, és clar –apunta Lasecca–, però la veritat és que ens diverteix.”

Ana Botella és 'trash'. “Ja fa anys, tots dos quedàvem un dia a la setmana per veure la tele i xarrar –explica Lasecca– i, com que jo tenia parabòlica, al·lucinàvem amb la televisió tan absurda que es feia a tot el món; a l'estat espanyol, la porqueria encara no havia arribat en cascada, i els concursos grollers, els debats violents o les entrevistes delirants i estúpides encara no formaven part *sine qua non* del nostre menú televisiu.” “Però de mica en mica –afegeix

Frank Lasecca (esquerra) i Casto Escópico (dreta) són els autors de *Basura reciclada*, un llibre imprescindible per assumir una visió irònica i descarnada de la televisió actual.

“València és com Marbella, en el sentit més ‘trash’ del concepte”

Escópico– el fenomen ens ha anat inundant d'un miler de maneres, i vull que una cosa quede clara, *Operación Triunfo* és pura teleporqueria; em sembla patètic que el PP pose aquest concurs com un exemple de pulcritud juvenil, mentre que només és una còpia de *Gran Hermano*.”

Escópico considera que el PP “ha fet molt per a la cultura-porqueria, perquè aquest partit està esguitat de personatges que encaixen molt bé dins d'aquest joc. Per exemple, Ana Botella, per a qui jo tinc una particular fixació; crec que és una dona absolutament *trash*”, opina. Escópico, en el llibre, troba algunes diferències ressenyables entre Jacqueline Kennedy i Ana Botella. Mentre aquella pertanyia a la *beautiful people*, Botella pertany a la *popular people*. I mentre Kennedy era un vividor consumant, el marit d'Ana és, segons el text, “*fiel, estrenido y calzonazos*”.

I tornant a *Operación Triunfo*, continua Escópico: “El model *Gran Herma-*

no estava ja parcialment esgotat; la gent estava farta de veure uns tios tancats en una casa fumant, follant o xarrant, rascant-se-la tot el dia; calia pensar a continuar explotant la comercialitat de la proposta, però d'una altra manera.” Com? “Fàcil –continua Lasecca– procurant que els concursants que estigueren tancats en una casa feren alguna cosa que tothom sap fer, i tothom, bé o malament, sap cantar; no podien ferho d'escriptors, així podien jugar amb la identificació del gran públic i procurar-se un gran nombre d'aspirants al premi.”

Els dos periodistes opinen que “la televisió-porqueria és, sense dubte, un reflex de la nostra societat, i si existeix és perquè la societat vol, i mereix, que existesca”. Pensen que a l'estat espanyol la degradació només podrà arribar eventualment a la baralla física en directe, segons l'estil llatinoamericà, “perquè la nostra cultura televisiva encara no ho permet”, i que el programa *Tómbola* de Canal 9 “ha fet possible que València siga com Marbella, en el sentit més *trash* del concepte”.

El llibre d'aquests crítics televisius és un regal per a la ment. Molta diversió, i una crueltat regulada i entretinguda, són alguns dels ingredients clau de les seues pàgines. “Començarem a parlar de gent que feia coses rares, encara que no

pertanyeren obligatòriament a l'univers de la premsa rosa", diu Lasecca. Entre ells, Antonio Ozores, que els autors recorden com "un home molt entranyable", el cantant valencià Francisco o ni més ni menys que a El Fary. Aquest últim els confessaria en una entrevista que ell, quan era taxista, va passejar per Madrid Ava Gardner. També els va dir "jo podria cantar òpera com Pavarotti, i ell mai no podria cantar com jo". I quan li preguntaren si va seguir algun mètode per convertir-se en actor esporàdic, els va contestar:

—No. Crec que hi ha un mètode dins d'aquest món que es diu Stanislavsky o alguna cosa pareguda. Jo sempre dic que seguia el mètode Farynosky. És l'únic que he seguit.

En moltes de les seues entrevistes, els autors només han hagut de limitar-se al respecte estricte a la literalitat de les declaracions de l'entrevistat per fer arribar el lector a l'univers de l'esperpent. A banda d'El Fary, el llibre recull dos exemples clars.

Els autors del llibre converteixen el fem en matèria d'ironia i crítica social.

Un és l'entrevista amb Boris Izaguirre. El representant ultragaí de *Crónicas marcianas* —programa que per a Escòpio i Lasecca és indubtablement l'epítom

actual de la misèria catòdica—, quan va ser preguntat per la mala fama social d'un dels seus mites cinematogràfics, Lana Turner, contestaria als dos periodistes:

—No era una porca. Simplement li agradaven molt les polles. No sabia defensar-se de l'embruix d'una polla i això és una cosa que jo entenc perfectament.

No obstant això, si hi ha al llibre una entrevista paradigmàtica és la de Núria Bermúdez, l'amant d'Antonio David Flores i Emilio Rodríguez Menéndez.

La jove va ser entrevistada el mateix dia que protagonitzaria una baralla a colps de puny amb una tal Carmen Montenegro en el programa de Canal 9 *Debat obert*, baralla que va provocar la retirada de la graella d'aquest programa. En l'entrevista, contava que, quan estava en un internat i veia *Tómbola* en la tele, comentava a les seues companyes:

—Un dia aniré a eixe programa. Per desgràcia ho va aconseguir.

Joan M. Oleaque

Premis Literaris de la XIII Nit de Sant Jordi. Perpinyà

30 d'abril de 2002
Capella de Sant Domènec
Perpinyà

Premi de periodisme escrit

ELTEMPS

Dotat amb 410 €

Bases:

- Podran presentar-se a aquest premi reportatges inèdits, redactats en llengua catalana i sobre temes que tractin de Catalunya Nord. Els articles periodístics d'altres gèneres o formats (entrevista, etc.) no podran optar al premi ELTEMPS.
- L'extensió de les obres presentades no haurà de ser inferior als 4 fulls sencers, ni superior als 7 fulls i mig, a raó d'uns 1.800 caràcters per full. Els originals hauran de ser presentats per triplicat, amb paper de format A4, escrits per una sola cara. També es podran presentar en suport informàtic (disquet d'1,44 MB), o bé a través de correu electrònic, en format Microsoft Word i respectant igualment les dimensions esmentades.
- Els textos s'hauran de presentar sense cap firma. Les referències que permetin d'identificar l'autor o autora (nom, cognom, adreça i telèfon) hauran d'anar separades, però adjuntes a l'obra, dins d'un sobre tancat que únicament farà esment, en la part exterior, del títol de l'obra. En cas de presentar l'obra en disquet o correu electrònic, les referències sobre l'autor o autora hauran d'anar en un document a part, anomenat "Autor", inclosos en el mateix disquet o en el mateix missatge.
- Les obres hauran d'arribar necessàriament abans del 15 d'abril de 2002 a Pere Codonyan (32, carrer Pierre Semard. 66270 El Soler), o a l'adreça electrònica d'EL TEMPS, eltemps@eltemps.com.
- El jurat del premi estarà format per les següents persones: Eliseu Climent, Miquel Calvet i Miquel Payeras. Secretari del jurat, amb veu però sense vot, Pere Codonyan.
- S'anunciarà l'obra guanyadora durant el sopar anual de la Nit de Sant Jordi, el 30 d'abril de 2002 a Perpinyà, organitzat per Omnium Cultural de Catalunya Nord. L'article premiat serà publicat al setmanari EL TEMPS.

Més informació, tel. 0034 963 535 100